

วิทยทัศนสังคมไทยในอนาคตในทัศนะของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โสคติพันธ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เครือศรี วิเศษสุวรรณภูมิ¹ และ กัญยปรีณ แซ่ลิ้ม²

ในสภาวะที่ประเทศชาติกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจขั้นวิกฤต ส่งผลให้เกิดปัญหาลูกโซ่ต่างๆ ตามมามากมาย หลายฝ่ายให้ความสนใจ เพราะเป็นจุดหักเหที่สำคัญของประเทศ และถือเป็นโอกาสที่จะได้มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริง ที่สำคัญมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเอาบาดแผลของประเทศครั้งนี้ มาเป็นบทเรียนสำคัญในการสรรค์สร้างอนาคตของประเทศไทยในภายหน้า รุสมิแลฉบับนี้ได้รับเกียรติเป็นอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โสคติพันธ์ ที่ได้กรุณาให้สัมภาษณ์ถึงแนวคิดในการรังสรรค์สังคมไทยในอนาคต ในฐานะอธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันการศึกษาที่ร่วมผลิตประชากรที่มีคุณภาพของประเทศในอนาคต

- รุสมิแล** : ในทัศนะของท่านอธิการบดี ภาพลักษณ์ของสังคมไทยในอนาคตควรเป็นอย่างไร
- ดร.สุนทร** : ในการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของสังคมไทยในอนาคต ผมเห็นว่าเราควรจะต้องมองให้แตกไปทุกมิติมากกว่าที่จะเจาะลึกในด้านใดด้านหนึ่ง ในความคิดเห็นของผม สังคมไทยในอนาคตควรมีสิ่งต่างๆ สัก 6 ประการต่อไปนี้

ประการแรก เรื่องของการศึกษา ซึ่งผมคงไม่ต้องขยายความว่า การศึกษาคืออะไร แต่การศึกษาควรเป็นสิ่งที่ให้ประชาชนเข้าถึงได้ในแนวกว้างให้มากที่สุดก่อน แล้วที่เหลือก็ฟันไว้ว่าควรมีในแนวลึกได้ด้วยก็หมายถึงการศึกษาขั้นสูง ซึ่งทำให้คนฉลาดขึ้น ทำให้คนมีปัญหาในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาโรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

² นักวิชาการศึกษา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ประการที่สอง โลกของเรากว้างขึ้น ผมคิดว่าการคมนาคมน่าจะเป็นหลักประกันที่ทำให้คนรู้ทันเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งในพื้นที่ใกล้เคียงกับในส่วนต่างๆ ของประเทศและของโลก

ประการที่สาม เรื่องของสุขภาพ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมชาติที่มนุษย์ทั่วไปที่รักตัวเองสนใจกัน

ประการที่สี่ ส่วนของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งอาจจะหมายถึงความงามตามธรรมชาติที่ควรรักษา และส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง เช่น สถาปัตยกรรม ภาพเขียน โรงแสดงดนตรี เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์ควรจะได้ชื่นชมเพื่อพัฒนาจิตใจให้อ่อนโยน

ประการที่ห้า เป็นเรื่องที่น่าสนใจตลอดเวลานั้นคือ เรื่องของความรู้สึกว่าปลอดภัย เพราะหากคนเราคิดว่าตัวเองไม่ปลอดภัย ก็ทำงานไม่มีความสุข

ประการที่หก เป็นเรื่องที่หลายคนมองข้ามก็คือสถานที่ที่สงบเพราะบ่อยครั้งในชีวิตที่ต้องอยู่ท่ามกลางความเจริญทางวัตถุจะเป็นชีวิตที่วุ่นวาย ชีวิตที่สับสน และเป็นชีวิตที่ไกลהל ดังนั้นในสังคมที่ดี ต้องหาที่ที่สงบ ที่ที่คนอยากอยู่คนเดียว อยากนั่งหลบมุมในสถานที่เช่นนั้น และแน่นอนต้องเป็นที่ที่ปลอดภัยด้วย

ผมคิดว่า สังคมไทยควรจะมีสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานส่วนจะมี Discotheque หรือไม่ เป็นเรื่องไม่จำเป็นเลย

รัฐนิแล : ในทั้ง 6 ประการที่กล่าวมา ท่านอธิการเห็นว่าควรจะมี ความสำคัญเท่าเทียมกันหรือไม่

ดร.สุนทร : โดยส่วนตัว ผมเชื่อในหลักสมดุล คือ ต้องมีทุกอย่าง แต่จะมีส่วนใดมากน้อยก็คงต้องพิจารณา สังคมของเรามีประวัติยาวนาน เราไม่รู้ว่ามันขาดอะไร และมีอะไรควรเพิ่มเติม ดังนั้นจึงควรมีทุกอย่างมากขึ้นอยู่กับความจำเป็น แต่หากผมต้องเลือก ผมเลือกการศึกษาก่อน

มนุษย์ทุกคนที่เกิดมามีสมอง มีความคิด และถูกคาดหวังให้เป็นสิ่งมีชีวิตที่ฉลาด ดังนั้นถ้าไม่มีการศึกษา ก็เหมือนกับขาดความเป็นมนุษย์ ก็เป็นเรื่องที่น่าเสียดาย

ประวัติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ใศดิถีพันธุ์

อายุ 54 ปี

ประวัติการศึกษา

- 2505 สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ระบบเดิม) จากโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา
- 2507 สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ. 5) จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพฯ
- 2511 สำเร็จปริญญาตรี วท.บ.(ชีววิทยาทางทะเล) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2516 สอบชิงทุนโคลัมโบ ประเภททั่วไปได้เป็นที่ 1 ของประเทศ
- 2518 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท M.Sc.(Applied Entomology) จาก University of Newcastle upon Tyne ประเทศอังกฤษ
- 2521 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก Ph.D.(Zoology) จาก University of Manchester ประเทศอังกฤษ

สถานภาพสมรส

สมรสกับดร.รพีพร ใศดิถีพันธุ์ มีบุตรชาย 2 คน

ประวัติการทำงาน

- 2511 รับราชการที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 2521-2527 ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาชีววิทยา
- 2527-2531 ดำรงตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผศ. ดร.สุนทร โสคติพันธ์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ให้การต้อนรับ
ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี

ถวายของขวัญบันทึกถกคดี
แด่ พระพิศาลธรรมวาที (พระพยอม กัลยาโณ)

ประชุมสภามหาวิทยาลัย

ในบทบาทของศิลปิน (ไวโอลิน)

ประมวลภาพภารกิจของ ผศ.ดร.สุนทร โสทธิพันธ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เพราะเป็นจุดสำคัญของมนุษย์ทุกคนที่เกิดมามีสมอง มีความคิด และถูกคาดหวังให้เป็นสิ่งมีชีวิตที่ฉลาด ดังนั้น ถ้าไม่มีการศึกษา ก็เหมือนกับขาดความเป็นมนุษย์ ก็เป็นเรื่องที่น่าเสียดาย

รูสมิแล : ท่านอธิการบดีคิดว่าทั้ง 6 ประการที่กล่าวมา ในปัจจุบัน ได้ปรากฏอยู่ในสังคมไทยแล้วหรือไม่

ดร.สุนทร : คิดว่าในปัจจุบันสังคมไทยมีสิ่งเหล่านี้แล้ว แต่มันถูกโยกคลอน อย่างเช่น การศึกษา เรามีก่อน 80 ปี แต่คนก็ยังบ่นว่าเรายังล้าหลัง ไม่ทันสมัย หากลองพิจารณาดู จะพบว่า การศึกษาระดับประถมและมัธยมเรามีพอสมควร คนไทยได้รับความรู้ในระบบการศึกษาค่อนข้างเยอะ แต่พอถ้ามองถึงแก่นของการศึกษาที่ทำให้คนมีปัญหา กลับมีคำถามตัวโตว่า เรามีจริงหรือเปล่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุดมศึกษา และบ่อยครั้งมีข้อสังเกตว่านักศึกษาที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย ดูจากผลการเรียนแล้วก็เชื่อว่าเป็นคนสมองดี แต่พอเรียนในระบบมหาวิทยาลัยจนจบออกไป จะกลายเป็นคนโง่หรือเปล่า ส่วนในเรื่องของการคมนาคม ผมมองว่า พอใช้ได้ทีเดียว เพราะมีการคมนาคมที่ทั่วถึงพอสมควร แต่สำหรับเรื่องสุขภาพ ผมคิดว่ายังน่าเป็นห่วง เพราะปัญหาสุขภาพหลายส่วนเป็นเรื่องของพฤติกรรม มากกว่าเป็นเรื่องของสุขภาพจิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมสังคม ส่วนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจผมคิดว่ามีน้อย และธรรมชาติถูกกรุกราน เป็นปัญหาของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัญหาระดับ

2532-2533 ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ฝ่ายพัฒนา

2534-2540 ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประวัติการศึกษา

- หลักสูตรอุดมศึกษา Theory and Practice of Higher Education ที่สถาบัน Higher Education Advisory and Research Unit (HEARU) มหาวิทยาลัย Monash ประเทศออสเตรเลีย
  - หลักสูตร University Management โดย British Council ประเทศอังกฤษ
  - ศึกษาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ EPA (Environmental Protection Agency) ประเทศสหรัฐอเมริกา
  - ร่วมสัมมนา River/Lake Approaches to Environmentally Sound Management of Water Resource ที่ UNCRD เมือง Nagoya ประเทศญี่ปุ่น
  - ศึกษาด้านการจัดการแหล่งน้ำ Laguna de Bay ประเทศฟิลิปปินส์
  - ศึกษาด้านการบริหารมหาวิทยาลัย ณ University of Adelaide ประเทศออสเตรเลีย
- ฯลฯ

ในความสวยงามของการสร้างสรรค์ของมนุษย์และธรรมชาติของเรามีน้อยมาก ธรรมชาติยังพอมีให้ดูอีกเยอะ แต่สิ่งที่สวยงามที่ถูกสร้างขึ้นในสังคมเมือง ผมคิดว่ามันแทบจะตรงกันข้าม ในความคิดผม มันมีแต่ความเร่งร้อน ความสวยงามที่ทำให้เย็นลงมีน้อย ความเจ็บสงบถูกคุกคาม

ผลงานด้านวิชาการ

- ตำรา
  - พฤติกรรมของสัตว์
  - หลักการวิจัยทางวิทยาศาสตร์
  - ปรัชญาและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์
  - นิเวศวิทยาของแมลงภาคปฏิบัติ
- ฯลฯ

- โลก เราเองก็ดูแลเรื่องนี้ไม่ดีพอ การชื่นชมในความสวยงามของการสร้างสรรค์ของมนุษย์และธรรมชาติของเรามีน้อยมาก ธรรมชาติยังพอมิให้ดูอีกเยอะ แต่สิ่งที่สวยงามที่ถูกสร้างขึ้นในสังคมเมือง ผมคิดว่ามันแทบจะตรงกันข้าม ในความคิดผม มันมีแต่ความเร่งร้อน ความสวยงามที่ทำให้เย็นลงมีน้อย ความเขียบสงบถูกคุกคาม ความรู้สึกปลอดภัยยังเป็นปัญหาหนัก ดังนั้นทั้ง 6 ประการที่กล่าวมาผมคิดว่าในสังคมไทยยังไม่ได้มาตรฐานเลย โดยเฉพาะความปลอดภัยในชีวิต
- รัฐมิแผล :** ท่านอธิการบดีอยากเห็นภาพลักษณะใดเกิดขึ้นมากที่สุดของสังคมไทย
- ดร.สุนทร :** ผมอยากเห็นสังคมไทยเป็น learning society เป็นสังคมที่มีการเรียนรู้ค่อนข้างมากกว่าปัจจุบัน หันไปทางไหนในระดับอำเภอใหญ่น้อย บ้านเราควรจะมีร้านหนังสือชั้นดีที่ทำให้คนอยากรู้อะไรก็เดินเข้าไปในร้านหนังสือ อยากให้ร้านหนังสือเป็นที่สมาคมอย่างหนึ่ง ซึ่งผมคิดว่า ในตอนนี้ถือว่ายังไม่มีเลย
- รัฐมิแผล :** จะมีสิ่งใดเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่า สังคมไทยเป็น learning society แล้ว
- ดร.สุนทร :** แต่ละอำเภอ หรือตำบล ควรจะมีร้านหนังสือให้สวยงาม ในระดับตำบลหรืออำเภอและควรจะมีสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการที่คนมานั่งคุยกันเพื่อถ่ายทอด แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อพัฒนาสติปัญญาของชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ในประเทศที่เจริญแล้ว เขามีเยอะ คนของเขาพร้อมที่จะมานั่งคุยกันได้ทุกเรื่องภายใต้ท้องฟ้าหรือไม้ก็แยกเป็นกลุ่มเฉพาะ
- รัฐมิแผล :** มีบางกลุ่มให้ความเห็นว่า ในอนาคตสังคมไทยควรจะมีการพัฒนาให้เป็นสังคมวิทยาศาสตร์ (science society) เพราะมีความเชื่อมั่นว่าวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศเกี่ยวกับเรื่องนี้ท่านอธิการบดีมีความเห็นอย่างไร
- ดร.สุนทร :** ผมว่า เราน่าจะหันกลับมามองวิทยาศาสตร์กันสักเล็กน้อย บ่อยครั้งที่ผมพบว่า เมื่อมีคนจากหลายสาขาวิชามานั่งคุยกัน มักจะจำกัดว่า วิชาความรู้ในสาขาของตัวเองคนอื่นไม่อาจรู้ได้ เราอย่ามาคุยกันดีกว่า เช่นเดียวกัน ในหลายวาระวิทยาศาสตร์เองก็ถูกมองว่า เป็นศาสตร์แห่งวัตถุ ซึ่งถ้ามองอย่างนั้นก็จะถูกต้องเพียงนิดเดียวเพราะวิทยาศาสตร์ ไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องจิต แต่หากเรามาตั้งต้นกันเสียใหม่ว่า วิทยาศาสตร์คืออะไร ผมว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดีกว่า ผมจะลองพูดด้วยภาษาที่ง่ายที่สุดคุณะครับว่าวิทยาศาสตร์คืออะไร ผมว่าจุดใหญ่วิทยาศาสตร์สอนให้คนมีทัศนคติวิทยาศาสตร์ส่วนการทดลองผมจะไม่พูดถึง เพราะมันเป็นความซับซ้อนของวิทยาศาสตร์อยู่แล้ว แต่ทัศนคติวิทยาศาสตร์ หากจะพูดให้กว้างในสังคมไทย อาจจะเทียบเคียงได้ว่า เป็นการสอนให้คนรู้จักใช้ "กาลามสูตรกึ่งขานิชฐาน 10" ก็คือ สอนวิธีปฏิบัติในเรื่องที่ควรสงสัย หรือคนยอมรับ มี 10 ข้อ คือ
- ข้อที่ 1 อย่าปลงใจเชื่อด้วยการฟังตามกันมา
- ข้อที่ 2 อย่าปลงใจเชื่อด้วยชื่อเสียง ๆ กันมา
- ข้อที่ 3 อย่าปลงใจเชื่อด้วยการเล่าลือ

การรู้จักคุณค่าของธรรมชาติที่ทำให้เกิดอุบัติการณ์ต่าง ๆ รู้ว่ามีองค์ประกอบอย่างไรที่ทำให้สิ่งเหล่านั้นเสื่อมสลาย แค้นนี้ก็ป็นปัญหาที่มิโหฬาร ดังนั้นปัญญาก็เป็นตัวตั้งที่สำคัญ ผมคิดว่า "สติ" รวมกับ "ปัญญา" ก็เลิศที่สุดแล้ว เท่าที่มนุษย์จะพึงมี

- ข้อที่ 4 อย่าปลงใจเชื่อด้วยการอ้างตำราหรือคัมภีร์
- ข้อที่ 5 อย่าปลงใจเชื่อเพราะครุระ
- ข้อที่ 6 อย่าปลงใจเชื่อเพราะการอนุমান
- ข้อที่ 7 อย่าปลงใจเชื่อด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล
- ข้อที่ 8 อย่าปลงใจเชื่อเพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว
- ข้อที่ 9 อย่าปลงใจเชื่อเพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้
- ข้อที่ 10 อย่าปลงใจเชื่อเพราะท่านนี้เป็นครูของเรา

หากพิจารณาวิทยาศาสตร์ในฐานะเป็นวิธีการ จะพบว่าวิทยาศาสตร์จะสรุปว่าสิ่งใดเป็นจริงจะต้องมีหลักฐานยืนยัน พร้อมคำอธิบายที่สมเหตุสมผล จะอาศัยเพียงข้อสันนิษฐานและเหตุผลเท่านั้นไม่เพียงพอ ก่อนศตวรรษที่ 16 ยึดถือกันว่าใครได้วาทีเก่ง ทำให้ฟังแล้วน่าเชื่อถือก็ถือว่าคนนั้นเสนอความจริง คนที่เถียงไม่ได้คือ คนที่เสนอความเท็จ สุดท้ายที่วิทยาศาสตร์เกิดขึ้นเนื่องจากมีคนถามว่า "ขอดูหลักฐานหน่อย" ดังนั้น จุดหักเหของการค้นหาความจริงคือการโต้เถียงด้วยหลักฐานของเหตุผลพร้อมหลักฐานที่น่าเหตุผลมาอ้างอิงจะเป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ ถ้าเราตั้งค่านี้นี้ ผมคิดว่าสังคมวิทยาศาสตร์จริงๆ ก็คือ สังคมที่น่าเชื่อถือ เพราะคนไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ เชื่อนในสิ่งที่มีเหตุผลและใช้สติ คือ ความรู้ตัวและใช้ปัญญาเข้าไปจับ หากสังคมพัฒนาไปดั่งว่านี้ ผมถือว่าสังคมนั้นเป็นสังคมแห่งปัญญาชนที่เป็นวิทยาศาสตร์ เพราะจะเชื่อว่า สิ่งใดจริงไม่จริง ความรู้นั้นเชื่อถือได้หรือไม่ มันขึ้นอยู่กับหลักฐานที่มนุษย์ปกติสามารถสัมผัสได้ และหากเป็นอย่างนี้จริง สังคมวิทยาศาสตร์ก็ไม่ใช้สังคมที่ผูกขาดเฉพาะนักวิทยาศาสตร์ เพราะเป็นหลักทั่วไป ซึ่งผมคิดว่า สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจในสายตาผม และหากจะมี key word สักคำ เพื่อจะสรุปว่า ถ้าเป็นเช่นนั้น เราเชื่ออะไรได้บ้าง ครูก็เชื่อไม่ได้ สิ่งที่ปรากฏให้เห็นต่อหน้าต่อตาก็คือเชื่อไม่ได้ ผมอยากจะใช้คำว่าเชื่อด้วยหลักของ "โยนิโสมนสิการ" เพราะเป็นวิธีคิดที่เป็นระบบ พิจารณาถี่ถ้วน จนรู้ว่าความจริงอยู่ตรงไหน ถ้าพูดเช่นนั้น มีนัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งว่าสังคมที่ดีต้องมองทั้งระบบ จะดีเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ได้ เพราะวิทยาศาสตร์เองก็เป็นเพียงเสี้ยวหนึ่งขององค์ประกอบของสังคม เมื่อสังคมถือว่าทุกอย่างบรรดามีในโลกนี้สามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้ เราอยู่ด้วยกันด้วยความแตกต่างบางอย่าง ก็เลยจำเป็นต้องรู้วิธีจัดการไม่ให้ความแตกต่างกลายเป็นขัดแย้ง สังคมวิทยาศาสตร์เองก็เป็นสังคมแห่งการโต้เถียง แต่ขอให้หวังว่าความถูกต้องไม่ได้สรุปด้วยการใช้เสียงข้างมาก เช่น การตัดสินเชิงการเมือง มีใจกว้างที่จะฟังความเห็นผู้อื่นซึ่งไม่เหมือนกับตน ผมมองวิทยาศาสตร์ในหลักการนั้น ถ้าสังคมไทยหรือสังคมไหนก็ได้ ถ้าเป็นสังคมที่ประกอบด้วยปัญญา และใช้ตัวปรัชญาวิทยาศาสตร์เข้าไปจับ สังคมนั้นก็น่าจะเป็นสังคมที่มีทั้งสติและปัญญา

พระพุทธเจ้ายังยอมสยบต่อธรรมชาติ ซึ่งก็คือความรู้ "ความรู้ที่เหนือคน" แต่ในสังคมเราหลายส่วน "คนเหนือความรู้"

- รัฐสมิแล :** ท่านอธิการบดีคิดว่าในปัจจุบันสังคมไทยเป็นสังคมแห่งปัญญาชน เป็นสังคมที่ใช้สติหรือไม่ เพราะหลายครั้งที่ผมบางกลุ่มค่อนข้างขอคว่า แม้แต่ผู้บริหารระดับประเทศเองบางครั้งก็มีการบริหารงานแบบไร้สติ
- ดร.สุนทร :** トラバドที่คนมีฐานความเชื่อต่างกันและดำเนินชีวิตที่ไม่ผิดกฎหมาย คนต้องอยู่ร่วมกันได้ แต่หากจะถามว่า อาการของประเทศไทยตอนนี้เป็นอย่างไร ก็เห็นเด่นทั้งสองอย่าง トラバドที่คุณเห็น รัฐมนตรีก่อนเข้าไปทำงานไปไหวศาลพระภูมิ ลาออกก็ไหวศาลพระภูมิ มันจะมีความหมายทั้งดีและไม่ดี หากมองในแง่ดีคือ ต้องการความมั่นใจแต่หากมองในแง่ลบจะพบว่า ไสยศาสตร์มันวิ่งเข้าไปเยอะ แต่หากจะพูดโดยรวม ผมเห็นว่าในภาพกว้างๆ สังคมไทย ยังไม่ถือว่าเป็นสังคมวิทยาศาสตร์นัก เพราะไสยศาสตร์ยังคงเมืองอยู่และปรากฏอยู่ทั่วไป มันเข้าไปในพิธีกรรมต่างๆ เยอะ ไม่ว่าจะ เป็นพิธีกรรมของรัฐ ซึ่งสะท้อนให้เห็นการพึ่งพาภินิหาร ยึดถือการขอพรของผู้อื่นโดยไม่เน้นความพยายามของตัวเองเป็นหลัก ผมอยากขยายความโดยอ้างตามคำรพุทธธรรมของท่านพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) คือ ในส่วนปัญหาว่าคืออะไร คำอธิบายที่ไม่ยากเกินไปก็คือ ปัญหาคือความสามารถ หรือความรู้เท่าทันกับกฎของธรรมชาตินั่นเอง เพราะว่าถ้าธรรมชาติไม่ใช่ภินิหาร เราสามารถจะรู้ได้ว่ากฎธรรมชาติเป็นอย่างไรด้วยวิธีการธรรมดา ในการค้นหาคำอธิบายและเราก็รู้ด้วยว่า "การเกิดขึ้น" และ "การเสื่อมสลาย" มันมีปัจจัยมาจากสิ่งใด เป็นสังขธรรมอย่างหนึ่งซึ่งสิ่งทั้งหลายต้องมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้น เรียกว่า "อนิจจัง" ดังนั้นคำว่า "ปัญญา" โดยสรุปก็คือ การรู้กฎเกณฑ์ของธรรมชาติที่ทำให้เกิดอุบัติการณ์ต่างๆ รู้ว่ามีองค์ประกอบอย่างไร ที่ทำให้สิ่งเหล่านั้นเสื่อมสลาย แค่นี้ก็เป็นปัญหาที่มหัพการ ดังนั้นปัญญาก็เป็นตัวตั้งที่สำคัญ ผมคิดว่า "สติ" รวมกับ "ปัญญา" ก็เลิศที่สุดแล้ว เท่าที่มนุษย์จะพึงมี
- รัฐสมิแล :** คนส่วนใหญ่มักจะมองว่า สังคมมหาวิทยาลัยเป็นสังคมแห่งปัญญาชน แท้จริงเป็นอย่างนั้นหรือไม่
- ดร.สุนทร :** ผมว่ามีสิ่งหนึ่งที่เรารู้สึกไปไม่มากก็น้อยในหลายยุคหลายสมัยก็คือ เราไม่ค่อยได้พูดถึงสิ่งที่ป็นนามธรรมกัน หรือถ้าจะใช้คำพูดที่ติดปากก็คือ คำว่า "ปรัชญา" "ปัญญา" "อุดมการณ์" เป็นเรื่องที่เราเอาไปเก็บไว้ตรงไหนก็ไม่รู้ เราจะพูดถึงในสิ่งที่เห็นชัดเจน ถ้าเรียนวิศวะ ก็สอนวิชาวิธีการทางวิศวะเลย การมาถกเถียงกันเรื่องปรัชญาของสาขาวิชา คุณงามความดี เรื่องคุณธรรม จริยธรรม หรือสังคมที่มีความสุข รู้สึกจะน้อย ผมคิดว่ามหาวิทยาลัยหลายแห่งที่มีอายุเกือบ 900 ปี หรือพันปี สิ่งเหล่านี้จะถูกฝังไว้ในประเพณีของนักปราชญ์ และเขาจะเรียกสังคมของเขาเองว่าเป็นสังคมแห่งปัญญาได้ เพราะเขาได้พูดถึงสิ่งสูงสุดที่มนุษย์เฝ้าหาไว้ด้วย และเนื่องจากมหาวิทยาลัยของเขาเกิดขึ้นเพราะความกระหายอยากรู้ของนักปราชญ์ที่มารวมตัวกันเป็นมหาวิทยาลัย ประวัติอันนี้มีผลมาก เพราะทำให้เกิดการปลูกฝังประเพณีที่เรียกว่า "วัฒนธรรมวิชาการ" ซึ่งวัฒนธรรมวิชาการ ในความหมายหนึ่งก็คือเป็นวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ยกย่องความรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์เฝ้าหา

เรายังไม่สร้างวิถีชีวิตที่เป็นวัฒนธรรมวิชาการเท่าที่ควร เรายังมองวิชาการเป็นคู้ๆ เป็นเนื้อหาวิชา แต่ยังไม่เห็นวิญญูณของวิชา คือ ความรู้จริง

ถ้าบอกว่า สอนทุกอย่างทุกเรื่อง ในบรรดาความรู้เหล่านั้นมี คิดว่าน่าจะมีใครควรจะเป็น "learning facilitator" ในยุคปัจจุบันเราสร้างสิ่งซึ่งขาดอยู่ที่แหล่งเรียนรู้ ครูจึงควรสอนในสิ่งที่เรียกว่า "หัวเชื้อ" แล้วดึงศักยภาพของนักศึกษาให้มาเรียนหนังสือด้วย

เช่นเดียวกับที่เราบอกว่า พระพุทธเจ้ายังยอมรับต่อธรรมะ ซึ่งก็คือความรู้ "ความรู้ที่เหนือคน" แต่ในสังคมเราหลายส่วน "คนเหนือความรู้" แม้แต่ปริญญาที่เราให้คนในบางครั้ง ดูราวกับว่าให้ใครแล้วเป็นเกียรติกับทางมหาวิทยาลัย ทั้ง ๆ ที่แท้จริงแล้ว เป็นเกียรติกับเขา เพราะมหาวิทยาลัยเป็นตัวแทนของความรู้ ความเข้าใจพวกนี้ หากเราไม่นำมาคิดในเชิงที่เรียกว่า "critical thinking" แล้ว ก็ทำให้เราสูญเสียบางอย่างไปโดยไม่รู้ตัว

ฐสมิแล : เรียกได้ว่ากำลังหลงประเด็น

ดร.สุนทร : ใช้คำได้ดีมาก หลงประเด็น และบางครั้งก็เป็นสิ่งที่ชี้ขาดบางอย่างที่เราไม่รู้ตัว เพราะฉะนั้นการสร้างวัฒนธรรมวิชาการ เป็นสิ่งที่ถูกปลูกฝังไว้ให้เป็นจิตวิญญาณของอุดมศึกษา ซึ่งต้องทำให้ได้ในสมัยไหนก็แล้วแต่เพราะถ้าเราพูดในสิ่งนี้บ่อย จะทำให้คนเห็นว่า เราต้องยกระดับขึ้นมาเพื่ออะไร องค์การนี้บูชาอะไร มีครั้งหนึ่งเคยมีความพยายามจะสร้างรูปของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในมหาวิทยาลัย ในวิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งเป็นวิทยาเขตที่เป็นวิทยาศาสตร์ ผมเองค่อนข้างตัวโก่ง เหตุผลที่เด่นก็คือว่า ที่นี้ไม่ได้เชื่อเช่นนั้น เพราะฉะนั้นถ้าเชื่ออะไร ก็ต้องทำสิ่งแวดล้อม หรือบรรยากาศให้เป็นเช่นนั้น เพราะฉะนั้นการสร้างบรรยากาศจึงเป็นเรื่องใหญ่ อย่างไรก็ตาม เรายังไม่สร้างวิถีชีวิตที่เป็นวัฒนธรรมวิชาการเท่าที่ควร เรายังมองวิชาการเป็นคั้น ๆ เป็นเนื้อหาวิชา แต่ยังไม่เห็นวิญญาณของวิชาคือความรู้จริง ฉะนั้นผมคิดว่า เรายังต้องทำงานอีกเยอะในการทำให้คนตระหนักว่าตอนนี้ท่านเข้ามาอยู่ในองค์กรที่มีความเชื่อเช่นไร เพราะฉะนั้นการแสดงออกก็ต้องทำให้เห็นว่ามันสะท้อนความเชื่ออันนั้น

ฐสมิแล : จะมีสิ่งใดเป็นตัวบ่งชี้ว่าสังคมนั้น ๆ มีวัฒนธรรมวิชาการเกิดขึ้นแล้ว

ดร.สุนทร : ถ้าจะมองตัวบ่งชี้ เราสังเกตได้โดยทั่วไป เช่น ในมหาวิทยาลัยต้องทำวิจัยและเผยแพร่ผลงาน มีสมาคม มีการจัดประชุมทางวิชาการในระดับภาควิชา เขาคุยอะไรกันบ้างนอกเหนือจากการทำงานแล้ว มีการประชุมวิชาการสม่ำเสมอ วิชาการที่ผมว่าจะหมายถึงความจำเพาะในสาขา แต่มันมีอะไรตั้งหลาย ๆ อย่างในมหาวิทยาลัยที่เป็นตัวบ่งชี้ได้ เช่น เวลาว่าง เวลาพักผ่อน หรือเวลาที่ปลอดจากห้องเรียน มหาวิทยาลัยที่เขา มีวัฒนธรรมหรือสังคมวิชาการ แม้แต่ช่วงเวลาพัก เขาก็นำเอาปัญหาเชิงวิชาการมาพูดคุยกัน ผมว่าสภาพเช่นนี้แหละที่เป็นสังคมวิชาการ ซึ่งเรายังทำกันน้อย ส่วนใหญ่สิ่งที่เรามักคุยกันคือ ความไม่พึงใจในการบริหารเยอะมาก ซึ่งอาจจะเยอะเกินไปเสียด้วย ดังนั้นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความ เป็นสังคมวิชาการ สังคมแห่งปัญญาชน น่าจะออกมาในรูปของการปฏิสัมพันธ์ทางวิชาการของคนในองค์กร

- รัฐมิแล :** ทั้งหมดที่ได้กล่าวมา อาจพูดได้ว่าเป็นภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่ควรจะไปให้ถึง แต่อย่างไรก็ตามต้องยอมรับความจริงว่า ในปัจจุบัน เรายังอยู่ห่างจากภาพลักษณ์นั้นมาก ในฐานะที่ท่านอธิการบดีเป็นผู้บริหารในระดับสูงสุดของมหาวิทยาลัย จะมีกลยุทธ์อย่างไรที่จะทำให้ภาพลักษณ์ของสังคมแห่งปัญญาชน สังคมแห่งวิชาการเป็นภาพที่เกิดขึ้นจริงในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะสงขลานครินทร์
- ดร.สุนทร :** ในระดับมหาวิทยาลัย จำเป็นต้องมีการประนีประนอมระหว่างการชั้นนำจากเบื้องบนกับการค้นมาทางด้านล่าง โดยทั่วไป ฝ่ายบริหารมีหน้าที่กำหนดนโยบายด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะนโยบายด้านคุณภาพ และมาตรฐานทางวิชาการ สะท้อนความเชื่อเรื่องความเป็นเลิศทางวิชาการแล้วสนับสนุนและส่งเสริมจัดทรัพยากรให้เกิดการวิจัย มีกิจกรรมทางวิชาการอื่น ๆ หรือแม้แต่กิจกรรมสนับสนุนในเชิงการเงิน ให้นักวิชาการได้ไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ตลอดจนเป็นผู้จัดการให้เกิดการพบกันระหว่างนักวิชาการระหว่างประเทศ ส่วนการไปชั้นนำโดยตรง คิดว่าไม่มี ซึ่งถ้ามีการชั้นนำ ก็จะกลายเป็นจุดบอดของคณะหรือภาควิชา เพราะผู้บริหารไม่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่จะไปบอก และถ้าชั้นนำมากแสดงว่าคนระดับภาควิชาคงไม่เก่งเท่าไร โดยปกติระดับภาควิชาจะมีคนระดับศาสตราจารย์อยู่แล้ว คนพวกนี้ไม่ต้องไปบอกเขา เขารู้อยู่แล้วในเส้นทางของพวกเขาว่า อะไรคือสิ่งที่เขาควรทำ เขาต้องการแต่แรงสนับสนุนเท่านั้นเอง สำหรับผมค่อนข้างประหยัดในถ้อยคำที่ว่า "ชั้นนำ" เพราะการชั้นนำในความหมายของผม มันเท่ากับเราไปบอกเขาว่า สิ่งนี้ต้องเป็นอย่างนี้ภายใต้อำนาจที่เราชี้ไป เพราะฉะนั้น คำว่า "มหาวิทยาลัยชั้นนำ" ผมก็ยังไม่กล้าใช้ แต่เราควรจะทำงานกันในลักษณะที่เชื่อกันว่า ทุกคนต่างมีความคิดของตนเอง มีทางเลือกของตนเอง เราเพียงเสนอแนวทางหนึ่งเท่านั้นเอง
- รัฐมิแล :** บรรยากาศทางวิชาการและการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ปัจจุบันนี้เป็นอย่างไร
- ดร.สุนทร :** ในภาพรวมเรายังมีบรรยากาศทางวิชาการให้เห็นทั่วไปมีการจัดประชุมวิชาการทั้งระดับท้องถิ่นระดับประเทศ และระดับนานาชาติ อาจารย์หลายท่านได้รับการยอมรับว่าเป็นนักวิจัยที่มีความสามารถและเป็นกำลังสำคัญในบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัยมีบุคคลสำคัญอยู่ 2 กลุ่ม คือ อาจารย์และนักศึกษา ซึ่งต้องไปด้วยกัน ในส่วนของนักศึกษาต้องสนใจกิจกรรมมากขึ้น แต่ที่เป็นอุปสรรคคือกิจกรรมนักศึกษาเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่มีอะไรเป็นหลักประกัน ไม่มีอะไรบังคับว่านักศึกษาต้องพัฒนาตนเองจากกิจกรรมทั้งเชิงวิชาการ และสังคมการเรียนการสอนของเรา เป็นการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบ เพราะเราไปปรับแนวคิดเพียงส่วนหนึ่งของต่างประเทศซึ่งของเขาทุกสิ่งต้อง

ดังนั้น จุดหักเหของการค้นหาความจริงคือการโต้เถียงด้วยหลักของเหตุผล พร้อมหลักฐานที่นำเหตุผลมาอ้างอิงจะเป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ ถ้าเราตั้งต้นเช่นนี้ ผมคิดว่าสังคมวิทยาศาสตร์จริง ๆ ก็คือ สังคมที่น่าเชื่อถือ เพราะคนไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ เชื่อในสิ่งที่มีเหตุผล และใช้สติ คือ ความรู้ตัวและใช้ปัญญาเข้าไปจับ

ผมเห็นว่าในภาพกว้างๆ สังคมไทย ยังไม่ถือว่าเป็นสังคมวิทยาศาสตร์นัก เพราะไสยศาสตร์ยังคงเมืองอยู่และปรากฏอยู่ทั่วๆ ไป มันเข้าไปในพิธีกรรมต่างๆ เยอะ ไม่ว่าจะเป็พิธีกรรมของรัฐ ซึ่งสะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอภินิหาร ยึดถือการขอพรของผู้อื่นโดยไม่เน้นความพยายามของตัวเองเป็นหลัก

วัดได้หมด บางสิ่งบางอย่างก็ไม่ได้เป็นอย่างนั้น จึงเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่ง นอกจากนั้นมีเรื่องของเงินและเวลา เพราะมันทำให้คนติดอยู่กับตารางสอน และสอนมากเกินไปด้วย เราจำเป็นต้องมานั่งตั้งต้นใหม่ว่าเราสอนอะไรให้นักศึกษา ถ้าบอกว่า สอนทุกอย่างทุกเรื่อง ในบรรดาความรู้เหล่านั้นมี คิดว่าน่าจะผิด ครูควรจะเป็น "learning facilitator" ในยุคปัจจุบันเราสร้างสิ่งชี้ขาดอยู่ที่แหล่งเรียนรู้ ครูจึงควรจะสอนในสิ่งที่เรียกว่า "หัวเชื้อ" แล้วดึงศักยภาพของนักศึกษาให้มาเรียนหนังสือด้วย เพราะศักยภาพที่แฝงเร้นของนักศึกษา ถูกดึงออกมาใช้น้อยมาก การเรียนจึงไม่สนุก เพราะเรียนในสิ่งที่ไม่รู้เรื่อง ครูก็สอนไม่ค่อยเก่ง และบางครั้งก็พบว่า ความรู้ของอาจารย์เองก็น่าเป็นห่วง เพราะติดอยู่กับตำราป้อนเนื้อหามากเกินไป ทางยุโรปที่ผมได้มีโอกาสไปเรียนมาแต่ละวิชา อาจารย์พบนักศึกษาไม่เกิน 20 ชั่วโมง เพื่อชี้แนะวิธีเรียน บอกเนื้อหาบ้าง เวลาที่เหลือนักศึกษาต้องค้นคว้าเอง และการเรียนก็เป็นระบบ ไม่ใช่เอาวิชามาย่อย สับๆ แล้วเรียนแยกเป็นส่วนๆ เช่น เรียนวิชาขับรถ ผู้เรียนเรียนวิชาเทียบเบรกได้ A เรียนวิชาบังคับพวงมาลัยได้ A แต่ขับรถไม่เป็น อันนี้ก็ปัญหาหนึ่ง

รูสมิแล : เมื่อพูดถึงการสร้างสังคมปัญญาชน คนทั่วไปจะมองเฉพาะในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาชั้นสูง แต่หากจะให้เกิดการพัฒนาในระดับประเทศ คิดว่าน่าจะไม่เพียงพอ ลักษณะของสังคมปัญญาชนดังกล่าว ควรจะมีการถ่ายทอดออกไปยังสังคมภายนอกมหาวิทยาลัยด้วย โดยเฉพาะชนบท ตรงจุดนี้มหาวิทยาลัยจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมดังกล่าวออกไป ซึ่งในความเป็นจริงก็น่าจะเป็นหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัย

ดร.สุนทร : ผมคิดว่า เราเข้าใจตรงกัน มหาวิทยาลัยตระหนักในจุดหักเหนี้ตั้งนานแล้ว ตั้งแต่ยุคที่เราอยู่คนเดียว ไม่ยุ่งกับใคร แต่สังคมเช่นนั้น คิดว่าถูกยกเลิกไปแล้ว ผมเห็นด้วยที่ว่ามหาวิทยาลัยจะต้องทำในสิ่งที่เรียกว่า "บริการวิชาการ" ก็คือการนำความรู้ ความเข้าใจไปเผยแพร่ ซึ่งก็ต้องยึดหลักที่ว่า ต้องไม่ใช่ชี้นำเขา แต่ไปเสนอแนะ ไปส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เพราะทันทีที่เราเข้าไปชี้นำ ก็เท่ากับว่า เรากำลังสร้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใหม่ แต่เราต้องเข้าไปเพื่อจะบอกว่า ในเรื่องนี้เราจริงจัง เราเข้าใจอย่างไร และช่วยให้เขาเข้าใจด้วย ส่วนเขาฟังแล้วจะรับหรือไม่ ผมว่าไม่ใช่หน้าที่ของเราที่ต้องบังคับ บางอย่างอาจจะเป็นเรื่องสำเร็จรูปที่รับได้เลย เช่น การสร้างส้วมที่ดี หรือหากเป็นเรื่องที่ไม่มีความรู้เดิมมากก่อนในท้องถิ่น ก็อาจจะรับได้เลย สุดท้ายสังคมจะอยู่รอด เพราะเกิดความฉลาด เกิดปัญญาขึ้นมาในสังคมนั้น เช่นเดียวกับที่บอกกันมาว่า "สอนให้คนคกปลา ไม่ใช่เอาปลาไปให้เขา" จุดนี้มหาวิทยาลัยต้องระมัดระวัง

- ฐสมิแล :** ในสังคมชาวบ้านโดยทั่วไป ก็ไม่ใช่ว่าจะไม่มีสังคมแห่งปัญญาชน ก็มีภูมิปัญญาหลายๆ อย่างที่ออกมาจากชาวบ้าน ซึ่งบางครั้งภูมิปัญญาเหล่านั้น ก็สร้างความคิดให้กับมหาวิทยาลัยด้วยซ้ำไป ดังนั้นการไปสร้างภูมิปัญญาเพิ่มเติมให้กับชาวบ้าน มีความสำคัญและจำเป็นแค่ไหน
- ดร.สุนทร :** สำคัญมาก ๆ ผมคิดว่าคนในมหาวิทยาลัยเป็นคนที่รู้โลกในสถานการณ์จำลองหนึ่ง ก็อาจจะพูดได้ว่า หลาย ๆ ครั้ง มหาวิทยาลัยก็ไม่วัดอะไรจริง คือ ไม่รู้จักตัวเอง เราถูกสร้างสังคมจำลองโดยการไปดูแบบของที่อื่นมาไม่น้อยเลย เพราะฉะนั้นความรู้ในมหาวิทยาลัยจึงเป็นความรู้ที่ถูกจำกัดวง ซึ่งจุดนี้ผมว่าคนในมหาวิทยาลัยน่าจะเป็นผู้เรียน จะไปวัดรู้อะไรมากกว่าเขา ในขณะที่เราไม่รู้อะไรเลยไม่ได้ ภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ผมว่าที่ดี ๆ มีเยอะ แต่มีอีกหลายเรื่องเช่นกันที่หากเราได้จับหลักการสมัยใหม่ ก็อาจทำให้สิ่งที่รู้แล้วเกิดการพัฒนามากขึ้น ถ้าเราใจกว้าง ไม่ทำอะไรให้มันเหมือนเดิมอยู่เรื่อย แล้วก็มองว่า ถ้าเปลี่ยนไปแล้วจะเกิดความเสียหาย อยากให้มองว่าทุกอย่างในวิถีชีวิตพัฒนาได้ ก็จะดีกับทุกฝ่าย และจะทำให้เกิดการสมาคมระหว่างภูมิปัญญาเดิมที่ถูกถ่ายทอดกันมากับสิ่งที่พัฒนาใหม่ ก็จะได้สิ่งที่ดีที่สุด
- ฐสมิแล :** ท้ายสุด อยากให้ท่านอธิการบดีฝากข้อคิด เป็นการสรุปแก่ท่านผู้อ่านสักเล็กน้อย
- ดร.สุนทร :** ผมว่า หากเราช่วยกันทำตามอุดมการณ์ที่คุยกันมาทั้งหมดคือสร้างสังคมที่มีปัญญาและนำปรัชญาวิทยาศาสตร์มาเป็นแกนจะทำให้ทุกอย่างเป็นระเบียบและระบบมากขึ้น แต่ผมอยากจะให้ระมัดระวังเรื่องถ้อยคำสักเล็กน้อย อย่างเราพูดถึงวิทยาศาสตร์ แล้วเราก็มขมสารพัดว่าได้อย่างไร จะทำให้คนในสังคมที่มีความหลากหลายต่อต้าน แล้วมองว่ามีวิทยาศาสตร์เท่านั้นหรือที่ดี หรืออะไรที่ดี ๆ ก็เป็นวิทยาศาสตร์หรือไปถูกดูแคลนว่าไม่ใช่วิทยาศาสตร์ เป็นการ "discredit" เขาหรือเปล่า ทั้งนี้คนที่ถูกฝึกมาดีพอ เขาจะไม่รู้สึกมาก แต่บางคนเขาอาจมองว่า เป็นการแยกเป็นนิกายวิทยาศาสตร์ และทำให้ไม่อยากจะฟังในสิ่งดี ๆ ที่จะพูดกัน

ผมว่ามีสิ่งหนึ่งที่เราลืมไปไม่มากนักน้อยในหลายยุคหลายสมัยก็คือ เราไม่ค่อยได้พูดถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมกัน หรือถ้าจะใช้คำพูดที่ติดปากก็คือ คำว่า "ปรัชญา" "ปัญญา" "อุดมการณ์" เป็นเรื่องที่เราเอาไปเก็บไว้ตรงไหนก็ไม่รู้ เราจะพูดถึงในสิ่งที่เห็นชัดเจน ถ้าเรียนวิศวะ ก็สอนวิชาวิธีการทางวิศวะเลย การมาถกเถียงกันเรื่องปรัชญาของสาขาวิชาคุณงามความดี เรื่องคุณธรรม จริยธรรม หรือสังคมที่มีความสุข รู้สึกจะน้อย

รุสมิแล : ขอขอบพระคุณท่านอธิการบดีเป็นอย่างสูง ที่ให้สัมภาษณ์ "รุสมิแล" ครั้งนี้

ในยามที่สังคมไทยเต็มไปด้วยคนเก่ง แต่ขาดแคลนคนดี มีเสียงเรียกร้องจากผู้ร่วมองค์กร ต้องการผู้นำที่ดี มีคุณภาพ เหตุเพราะบุคลิกภาพ ตลอดจนแนวคิดของผู้นำองค์กร ย่อมส่งผลให้เห็นถึงโฉมหน้า และอนาคตขององค์กรนั้นๆ ได้อย่างดียิ่ง เมื่อหันกลับมามองมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในยามที่สังคมต้องการผู้นำที่ไม่ยึดติดกับตัวกู ของกู และพวกพ้องของกู ต้องการผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมุ่งมั่นทำงานเพื่อประโยชน์ขององค์กร สังคม และประเทศชาติอย่างแท้จริง ทำให้ได้ตระหนักว่าการบริหารงาน แนวความคิด ตลอดจนวิสัยทัศน์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โสถิพันธุ์ ไม่ทำให้ชาวสงขลานครินทร์ผิดหวังเลย

